

СИЛАБУС
навчальної дисципліни
«ПАТОМОРФОЛОГІЯ ТВАРИН»

ЗАГАЛЬНА ІНФОРМАЦІЯ ПРО НАВЧАЛЬНУ ДИСЦИПЛІНУ	
Рівень вищої освіти	третій (освітньо-науковий)
Код і найменування спеціальності	Н6 Ветеринарна медицина
Тип і назва освітньої програми	ОНП Ветеринарна медицина
Курс, семестр	2 курс, 3 семестр
Обсяг і форма семестрового контролю з навчальної дисципліни	Кількість кредитів ЄКТС – 4,0, Загальна кількість годин – 120 годин, із яких: лекцій – 16 год., лабораторних занять – 24 год. Форма семестрового контролю – залік.
Мова(и) викладання	Державна
Навчально-науковий інститут / факультет, кафедра	Факультет ветеринарної медицини, кафедра нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин
Контактні дані розробника(ів)	ОМЕЛЬЧЕНКО Ганна, завідувач кафедри нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин ПДАУ, кандидат ветеринарних наук, доцент, anna.omelchenko@pdau.edu.ua, +380991947882, https://www.pdau.edu.ua/people/omelchenko-ganna-oleksiyivna
МІСЦЕ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ В ОСВІТНІЙ ПРОГРАМІ	
Статус навчальної дисципліни	Вибіркова фахова
Передумови для вивчення навчальної дисципліни	Патологічна анатомія та розтин.
Компетентності	<p>Загальні: ЗК 2. Здатність до пошуку, оброблення та аналізу інформації з різних джерел. ЗК 3. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.</p> <p>Спеціальні: СК 1. Здатність виявляти, ставити та вирішувати проблеми дослідницького характеру в сфері ветеринарної медицини, оцінювати та забезпечувати якість виконуваних досліджень з дотриманням вимог професійної етики. СК 5. Здатність визначати комплекс необхідних сучасних клінічних, інструментальних та лабораторних методів і методик, а також розуміти призначення та застосовувати необхідне професійне обладнання, інструментарій, реактиви тощо, необхідні для проведення досліджень стану здоров'я та благополуччя тварин різних видів і класів, біологічних субстратів, судово-ветеринарної експертизи, гарантування безпечності та якості харчових продуктів, тощо відповідно до обраного напрямку та поставленої мети.</p>
Результати навчання	РН 5. Планувати і виконувати експериментальні та теоретичні дослідження з ветеринарної медицини і дотичних до неї суміжних напрямів з використанням

	<p>сучасних інструментів та дотриманням норм професійної і академічної етики, критично оцінювати та аналізувати результати власних досліджень і результати інших дослідників у контексті усього комплексу сучасних знань щодо досліджуваної проблеми.</p> <p>РН 9. Визначати та застосовувати комплекс необхідних сучасних клінічних, інструментальних та лабораторних методів і методик, професійне обладнання, інструментарій, реактиви тощо, необхідні для проведення досліджень стану здоров'я та благополуччя тварин різних видів і класів; розуміти логічну послідовність дій під час проведення судово-ветеринарної експертизи та вміти оформляти відповідну документацію; гарантувати безпечність та якість харчових продуктів, кормів; забезпечувати контроль і обіг побічних продуктів тваринного походження та різних біологічних субстратів тощо відповідно до обраного напрямку дослідження та поставленої мети.</p>
<p align="center">РОЛЬ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ У ФОРМУВАННІ СОЦІАЛЬНИХ НАВИЧОК (SOFT SKILLS)</p>	
<p align="center">Вивчення даної дисципліни формує у здобувачів вищої освіти соціальні навички (soft skills): комунікативність (реалізується через: метод роботи в парах та групах), лідерські навички (реалізується через: робота в групах).</p>	
<p align="center">МЕТА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p align="center">Мета вивчення навчальної дисципліни навчитись використовувати метод патоморфологічних досліджень в діагностиці захворювань тварин.</p>	
<p align="center">ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ</p>	
<p>Тема 1. Патоморфологія інфекційних хвороб, спільних для багатьох видів тварин. Тема 2. Патоморфологія інфекційних хвороб великої і дрібної рогатої худоби. Тема 3. Патоморфологія інфекційних хвороб коней. Тема 4. Патоморфологія інфекційних хвороб свиней. Тема 5. Патоморфологія інфекційних хвороб птиці. Тема 6. Патоморфологія інфекційних хвороб дрібних тварин.</p>	
<p align="center">МЕТОДИ НАВЧАННЯ І ВИКЛАДАННЯ</p>	
<p>Словесні методи: лекція; бесіда. Наочні методи: ілюстрування, демонстрування. Практичні методи: лабораторні роботи. За логікою: узагальнення; конкретизація. Творчий: створення нового, оригінального. Методи самостійної роботи вдома: завдання самостійної роботи</p>	
<p align="center">ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ</p>	
<p>Схема нарахування балів, шкала та критерії оцінювання результатів навчання</p>	<p align="center">Наведені у Додатку до силабусу</p>
<p align="center">ПОЛІТИКА ВИВЧЕННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ ТА ОЦІНЮВАННЯ</p>	
<p>щодо термінів виконання та перекладання</p>	<p>Викладання факультетської вибіркової навчальної дисципліни «Патоморфологія тварин» здійснюється відповідно до «Положення про організацію освітнього процесу в Полтавському державному аграрному університеті». Факультетська вибіркова навчальна дисципліна "Патоморфологія тварин" спеціальності Н6 "Ветеринарна медицина" вивчається у третьому семестрі другого року навчання. Дисципліна включає лекції та лабораторні заняття. Під час</p>

читання лекції доцент науково обґрунтовує, послідовно і систематизовано викладає певні наукові проблеми теми навчального предмету, ілюструє за необхідністю наочно. Лекція завжди слугує підґрунтям для поглиблення і систематизації знань, які набуваються в процесі навчальної роботи. На лабораторному занятті викладач організовує детальний розгляд теоретичних питань теми і формує їх бачення щодо практичного застосування у майбутній фаховій науковій діяльності. Для проведення лабораторних занять колективом кафедри створено методичні розробки для викладачів і методичні вказівки для здобувачів наукового ступеня бакалавра щодо підготовки і роботи на занятті.

Самостійна позааудиторна робота при вивченні навчальної дисципліни «Патоморфологія тварин» полягає у підготовці до аудиторних занять, що є основним способом оволодіння навчальним матеріалом. Засвоєння тем контролюється на лабораторних заняттях відповідно до конкретних цілей шляхом усного опитування на основі вирішення конкретних прикладних задач.

Під час перебування на кафедрі здобувачі повинні:

- дотримуватись правил внутрішнього розпорядку, протипожежної безпеки та техніки безпеки;
- дотримуватись ділового стилю одягу спеціаліста-професіонала, предмети одягу повинні бути чистими та випрасуваними;
- підтримувати порядок в аудиторіях та навчальних приміщеннях;
- дбайливо та охайно ставитись до майна (меблів, обладнання, технічного оснащення);
- не виносити без дозволу речі та обладнання з навчальних кімнат кафедри, а в разі умисного пошкодження – компенсувати їх вартість в порядку, визначеному чинним законодавством;
- не допускати протиправних дій, аморальних вчинків.

Здобувачу забороняється:

- порушувати графік навчального процесу і допускати невиконання навчального плану та індивідуального навчального плану без поважних причин;
- запізнюватися та пропускати заняття без поважних причин.
- протягом заняття виходити з аудиторії без дозволу викладача;
- користуватись під час занять мобільним телефоном і іншими засобами зв'язку та отримання інформації без дозволу викладача;
- займатись сторонньою діяльністю, відволікати інших здобувачів та заважати викладачу;
- використовувати медичну форму та окремі її елементи, що не відповідають санітарно-гігієнічним вимогам;
- вручати викладачам будь-які матеріальні цінності за виконання або невиконання ними певних дій стосовно здобувача з використанням своєї посади;
- у приміщеннях корпусу і прилеглий території заборонено палити;
- вчиняти аморальні дії, які принижують людську гідність, вживати ненормативну лексику;
- вчиняти протиправні дії та здійснювати будь-які дії, що можуть створити умови, небезпечні для здоров'я та/або життя оточуючих.

- **щодо академічної доброчесності**

Запобігання та виявлення академічного плагіату в Полтавському державному аграрному університеті

	<p>проводиться згідно з Положенням ПДАУ. Здобувач повинен уникати будь-яких порушень академічної доброчесності. Дотримання академічної доброчесності здобувачем передбачає:</p> <ul style="list-style-type: none"> - самостійне виконання навчальних завдань, завдань поточного та підсумкового контролю результатів навчання; - посилення на джерела інформації у разі використання ідей, розробок, тверджень, відомостей; - дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права; - надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації. Порушенням академічної доброчесності вважається: - академічний плагіат – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів інших авторів без зазначення авторства; - самоплагіат – оприлюднення (частково або повністю) власних раніше публікованих наукових результатів як нових наукових результатів; - фабрикація – вигадкування даних чи фактів, що використовуються в освітньому процесі або наукових дослідженнях; - фальсифікація – свідомо зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень; - списування – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання, зокрема під час оцінювання результатів навчання; - обман – надання завідомо неправдивої інформації що до власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу.
<p>- щодо відвідування занять</p>	<p>Відвідування аудиторних занять є обов'язковим, пропущені заняття підлягають відпрацюванню. Процедура відпрацювання залежить від причин пропуску – поважна чи неповажна. Підтвердженням поважної причини служить: довідка видана лікарем; якщо здобувач не пред'являє даних документів, то причина пропуску вважається неповажною. Для відпрацювання лекції здобувач зобов'язаний представити лектору:</p> <ul style="list-style-type: none"> - якщо лекція пропущена з поважної причини – конспект лекції, написаний на підставі плану пропущеного лекційного заняття; - якщо лекція пропущена з неповажної причини – конспект лекції з обов'язковим опитуванням. <p>Відпрацювання пропущених лабораторних занять:</p> <ul style="list-style-type: none"> - з поважної причини заняття мають бути відпрацьовані упродовж 1 місяця в індивідуальному порядку з наданням відповідної довідки. - з неповажної причини повинні бути відпрацьовані впродовж 2 тижнів. <p>Відпрацювання відбуваються на кафедрі згідно графіку шляхом усного опитування із пропущеної теми. При вивченні навчальної дисципліни «Патоморфологія тварин» передбачено використання дистанційних технологій</p>

- щодо зарахування результатів неформальної/інформальної освіти	Визнання результатів навчання, здобутих у неформальній та інформальній освіті здобувачами вищої освіти Полтавського державного аграрного університету проводиться згідно Положення
- щодо оскарження результатів оцінювання	Порядок оскарження результатів оцінювання проводиться згідно Положення про оцінювання результатів навчання здобувачів вищої освіти в Полтавському державному аграрному університеті.
РЕКОМЕНДОВАНІ ДЖЕРЕЛА ІНФОРМАЦІЇ	
Основні	
<ol style="list-style-type: none"> 1. Органопатологія. Навчально-методичний посібник / Г.І. Коцюмбас та ін. Львів, 2020. 106 с. 2. Борисевич Б.В., Лісова В.В., Чумаков К.А. Патологічна морфологія тварин. Частина 1: Підручник. Київ: Аграр Медіа Груп, 2020. 418 с. 3. Борисевич Б.В., Лісова В.В., Чумаков К.А. Патологічна морфологія тварин. Частина 2: Підручник. Київ: Аграр Медіа Груп, 2020. 449 с. 	
Допоміжні	
<ol style="list-style-type: none"> 4. Недосєков В., Гонтарь А., Сорокіна Н., Мельник В., Галатюк О. Інфекційні хвороби коней: навчальний посібник. Київ: Науково-методичний центр ВФПО, 2021. 141 с. 5. Недосєков В.В., Гонтарь А.М., Сорокіна Н.Г., Кісера Я.В. Інфекційні хвороби собак і котів: навч. посіб. Київ: Науково-методичний центр ВФПО, 2021. 98 с. 6. Просяний С. Б., Горюк Ю. В. Інфекційні хвороби свиней. Кам'янець-Подільський: ЗВО ПДУ, 2023. 189 с. 7. Omelchenko H.O., Avramenko N.O., Kulynych S.M., Polishchuk A.A., Petrenko M.O., Sysa P.S., Wozniakowski G.J.. Rabies virus spread in central and north-eastern regions of Ukraine. <i>Med. Weter.</i> 2022. № 78 (1). P. 36-43 http://dx.doi.org/10.21521/mw.6605 8. Omelchenko, H.; Avramenko, N.O.; Petrenko, M.O.; Wojciechowski, J.; Pejsak, Z.; Woźniakowski, G. Ten Years of African Swine Fever in Ukraine: An Endemic Form of the Disease in the Wild Boar Population as a Threat to Domestic Pig Production. <i>Pathogens.</i> 2022. № 11. P. 1459. https://doi.org/10.3390/pathogens11121459. 9. Omelchenko H., Avramenko N., Kulynych S., Petrenko M., Volosovets V., Volosovets N., Woźniakowski G. Some aspects of the diagnosis and treatment of eosinophilic granuloma in cats. <i>Journal of Veterinary Research.</i> 2023. № 67 (4). P. 619-626. https://doi.org/10.2478/jvetres-2023-0060 	
Реквізити затвердження	Затверджено на засіданні кафедри нормальної і патологічної анатомії та фізіології тварин, протокол від 12 січня 2026 року № 8

СХЕМА НАРАХУВАННЯ БАЛІВ, ШКАЛА ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ РЕЗУЛЬТАТІВ НАВЧАННЯ

Схема нарахування балів із навчальної дисципліни

Назва теми	Форми контролю результатів навчання здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії				Разом
	Виконання завдань лабораторної роботи	опитування	Виконання контрольної роботи	Виконання самостійної роботи (доповідь з презентацією)	
Тема 1. Патоморфологія інфекційних хвороб, спільних для багатьох видів тварин.	4	4	6	4	18
Тема 2. Патоморфологія інфекційних хвороб великої і дрібної рогатої худоби.	4	3	6	3	16
Тема 3. Патоморфологія інфекційних хвороб коней.	4	3	6	3	16
Тема 4. Патоморфологія інфекційних хвороб свиней.	4	4	6	4	18
Тема 5. Патоморфологія інфекційних хвороб птиці.	4	3	6	3	16
Тема 6. Патоморфологія інфекційних хвороб дрібних тварин.	4	3	6	3	16
Разом	24	20	36	20	100

Шкала та критерії оцінювання

Виконання завдань лабораторної роботи (0-4):

Кількість балів	Критерії оцінювання
4	Обґрунтування рівня формування компетентностей і досягнення результатів навчання: показано знання основного матеріалу теми на 90-100 %. Показано всебічні, систематичні і глибокі знання матеріалу теми. Засвоєно взаємозв'язок основних понять теми та їх значення для майбутньої професії. Проявлено творчі здібності у розумінні та використанні теоретичного матеріалу.
3	Показано знання основного матеріалу теми на 60-89 %. Показано достатнє знання матеріалу теми. Проявлено систематизований характер знань з питань теми. Відповіді на питання не повні.
2	Показано знання основного матеріалу теми на 40-59 %. Показано знання основного матеріалу теми. Відповіді на питання не повні. Допущено принципові помилки у виконанні передбачених програмних завдань.
1	Показано знання основного матеріалу теми 35-39 %. Показано знання основного матеріалу теми. Відповіді на питання не повні. Допущено принципові помилки у виконанні передбачених програмних завдань.
0	Відсутність здачі або показано знання основного матеріалу теми до 35 %, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Опитування (0-4 для тем 1 і 4 та 0-3 для тем 2-3 та 5-6):

Кількість балів	Критерії оцінювання
3-4	Обґрунтування рівня формування компетентностей і досягнення результатів навчання: здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії дав повну відповідь на поставлені питання, вміє диференціювати знання, повно аналізувати і оцінювати факти, прогнозувати очікувані результати від прийнятих рішень
2	здобувач вищої освіти дав відповідь на всі питання, але ним допущені окремі неточності
1	дані неправильні відповіді на поставлені питання, але здобувач вищої освіти ступеня доктора філософії володіє основними термінами і визначеннями з теми.
0	відповіді відсутні, що не дає можливість оцінити формування компетентностей досягнення результатів навчання.

Виконання контрольної роботи (0-6) :

Кількість балів	Критерії оцінювання
6	Обґрунтування рівня формування компетентностей і досягнення результатів навчання: 75-100% правильних відповідей
4	50-74% правильних відповідей
3	25-49% правильних відповідей
2	10-24% правильних відповідей
1	менше 10% правильних відповідей.
0	0% правильних відповідей, що не дає можливість оцінити формування компетентностей досягнення результатів навчання.

Виконання самостійної роботи (доповідь з презентацією)**(0-4 для тем 1 і 4 та 0-3 для тем 2-3 та 5-6):**

Кількість балів	Критерії оцінювання
3-4	Обґрунтування рівня формування компетентностей і досягнення результатів навчання: матеріал викладений змістовно, лаконічно, послідовно, в повному обсязі, є актуальним, що свідчить про повне досягнення здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії компетентностей.
1-2	Матеріал викладений достатньо лаконічно, послідовно, що свідчить про повне досягнення здобувачем вищої освіти ступеня доктора філософії компетентностей.
0	Тема роботи розкрита не повністю, є застаріла інформація. Оформлення не відповідає стандартним вимогам. Матеріал подано нелогічно на низькому рівні, що не дає можливість оцінити формування компетентностей і досягнення результатів навчання.

Форма семестрового контролю знань здобувачів вищої освіти ступеня доктора філософії згідно з робочим та навчальним планом є: **залік**.